

μας γλώσσας, μπαϊράκι επαναστατικό για την πολιτεία, για την κοινωνία, για την δασκαλοκρατία που έζωνε και ζώνει το περισσότερο έθνος.

Ο «Νουμάς» δεν πρόσφερε στους αναγνώστες του διαλεχτό χαρτί και εικόνες καλλιτεχνικές. Συγκέντρωσε μέσα του τη μεγαλύτερη φιλολογική κίνηση, αληθινή, άτόφια, πρωτόγονη, όπως δινότανε από την πηγή, δίχως αλλοιώματα σε λέξεις και σε φράσεις στο ευγενικότερο (!) και το συμφωνότερο με τα γούστα του κοινού, όπως κάνουνε τα συνηθισμένα μας περιοδικά της ρουτίνας. Για τουτό οι έννιά τόμοι του «Νουμά» μοιάζουνε σά δάσο παρθένο απλησίαστο από τέχνη υποβλημένη κι από διακόσμηση φροντισμένη. Έτσι, θά μείνι καθαρό, αγνό κι αμόλυντο δείγμα της πνευματικής μπόρεσης του καιρού του, κείμενο αλάθευτο για το ξετύλιμα της γλωσσικής ιδέας, ιστορία ζωντανή για το περπάτημα του αγώνα.

Όμως αν ο «Νουμάς» στάθηκε στην Ελλάδα ή πρώτη, ψημερίδα που δούλεψε κάτω από αρχές και ιδέες ώρισμένες, δε θά πη πώς ίσα με τώρα, έχουμε κείνο που έπρεπε να κάμει. Ο ίδιος ο διευθυντής του είναι ο πρώτος που αναγνωρίζει πως το ιδανικό του είναι ακόμα κάμποσο μακριά. Μα τη στιγμή που όσοι βγαίνουνε στον αγώνα ζητούνε μάναχα από τους άλλους δουλειά δίχως αυτό να προσφέρουνε κείνο που μπορούνε, τη στιγμή που οι περισσότεροι σά βέροι Ρωμιοί που είναι, ζυμωμένοι από την ίδια πάστα των αφρόντιστων αερόλογων της καθαρεύουσας, δε βλέπουνε τη δύναμη της ένωσης, του ίδιου δρόμου την επιβολή, του έγωισμού τη θυσία, του σεβασμού την ανάγκη, της μικροφιλοτιμίας το πάτημα, τη στιγμή εκείνη κανείς δε θά μπορέση ολοσύνειδα να κατηγορήση το έργο του «Νουμά», που τα καθεμερνά εμπόδια, οι φουρτούνες, οι πονηρεμένοι κατατρεμοί τω φίλων, θά μπορούσανε δικαιολογημένα να του σταματήσουνε την δρμή.

Ο δρόμος του «Νουμά» είναι μακρής ακόμα. Το έργο της γλωσσικής αναγέννησης τραβά ολοένα προς τα μπροστά. Η δικιοσύνη του αύριο δε θ' αργήση να χαράξη στον τόπο μας. Κι από τη δικιοσύνη αυτή το αύριο, πρώτοι απ' όλους έχουνε ανάγκη όσοι μπήκανε στο νόημα της 'Ιδέας. Δρόμοι λοξοί μπροστά τους απλώνουνται, πολιτικές και υποχώρησες και χαϊδέματα γούστων τρέμουνε στον αέρα της εποχής μας. Όμως ο δρόμος ένας είναι. Ένας ο αγώνας. Ένα το ζήτημα. Μιά η αλήθεια, όπως ένας κι ο ήλιος. Κι αν από το έργο του «Νου-

μά» είτανε γραφτό στο μέλλο τίποτα άλλο να μην αναγνωριστή, θά έφτανε μόνο να δοξαστή το φύλλο τουτό για το στήριγμα και για τη βοήθεια που έδωσε στην αξία ενός **Ψυχάρη**, τη στιγμή μάλιστα που η πνευματική μας περικυκλωσιά κάθε άλλο παρά αξία είτανε για να καταλάβη, να δεχτή, να λουσθή σε μία τέτοια απλή και βαθιά διδασκαλία.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Φύλλο θά ξαναβγει ύστερ' από δεκαπέντε μέρες, δηλ. στις 15 του Γενάρη, με 32 πάλι σελίδες, σάν το σημερινό. Οι 16 θάχουν την ταχυτική ύλη και οι άλλες 16 τη συνέχεια από τα περιεχόμενα του 1904 και τα περιεχόμενα του 1905 και 1906. Βλέπετε, είναι τόσο πολλά που δε χωρέσανε στις 16 σελίδες που είχαμε λογαριάσει. Από τις 15 του Γενάρη κι έμπρός το φύλλο θά βγαίνει με 16 σελίδες ταχυτικά κάθε βδομάδα.

— Από τάλλο φύλλο θάρχηνήσουμε τον «Τριστάνο και την 'Ιζόλδη» μεταφρασμένο από τον κ. Ν. Ποριώτη.

— Στ' άλλο φύλλο θάχουμε καινούρια «Πεζά τραγούδια» του Ψυχάρη, «Εσπερινούς αντίλαλους» του Μαλακίση, «Ματιά και σκέψη» του κ. Ε. Ευστρατιάδη και δυό καινούρια τραγούδια της Μυρτιώτισας.

— Αυστυχώς τόπο δεν έχουμε στο σημερινό φύλλο να μιλήσουμε πλατιά, καθώς είχαμε χρέος, για την έκθεση του κ. Λαγοπάτη θάν το κάμουμε σέ κατοπινά φύλλα, που ίσως τυπώσουμε κι αλάκαιρη την έκθεση ή τα σπουδαιότερα μέρη της, αφού ή έκθεση αυτή, όσο κι αν μπακαλεύεται το Ζήτημα, χωρίζοντας δημοτική και μαλλιαρή, πάντα είναι ένας σταθμός του γλωσσικού αγώνα μας.

— Από τα τόσα και τόσα που δημοσιευτήκανε στις εφημερίδες για την έκθεση του κ. Λαγοπάτη, παίρνουμε το χαριτωμένο αυτό κομματάκι από την «Ακρόπολη» (19 Δεκεμβρ. σελίδα 1, στήλη 4). «Μίαν ημέραν ο κ. Ταγκόπουλος του «Νουμά» και ο κ. Λάμπρος έπληραν από το ταχυδρομείον έπιστολάς με ρούβλια και μόλις είδον ότι τους είδε κάποιος εκ των θαυμάσιων έλληνιστών έγείτησαν εις φυγήν».

— Αλλά κατάθεσε ο Μιστριώτης στην κοινοβουλευτική έπιτροπή για ναποδείξει πως οι δημοτικιστάδες παίρνουνε ρούβλια. «Ω, τόσο κάρια αλήθεια υπάρχει σ' αυτό. Μιά μέρα ο Ταγκόπουλος αντίταμωσε στο ταχυδρομείο τών καθηγητή κ. Λάμπρο.

— «Κύριε Λάμπρο, του λέει δινατά, βλέπω ήρθατε να πάρετε ρούβλια!»

— «Μά και σεις, κ. Ταγκόπουλε, του αποκρίθηκε ξεκαρδισμένος στα γέλια ο κ. Λάμπρος, ρούβλιον βλέπω παίρνετε!»

— Κάποιος θάν τάκουσε αυτά κ' έτρεξε και τά είπε στο Μιστριώτη κι ο αγαθώτατος Μιστριώτης τήκαψε γι' αλήθινά και τά κατάθεσε στην κοινοβουλευτική έπιτροπή.

— Είναι τόσο αγαθός γεροντάκος ο έρμος, που δτι του πρήνε το χάψι. Αυτό τουλάχιστο αποδείχτηκε από